

Činnosť Národného toxikologického informačného centra

PharmDr. Silvia Plačková, PhD.

Univerzitná nemocnica Bratislava

Národné toxikologické informačné centrum

**Univerzitná nemocnica Bratislava
KPLaT, Limbová 5, Bratislava**

**Tel.: ++421-2-5477 4166
Fax: ++421-2-5477 4605
E-mail: ntic@ntic.sk**

- **jediné svojho druhu na Slovensku**
- **24-hodinová služba lekárom celého Slovenska**

História NTIC

1968 vznik TIC

1992 členstvo v EAPCCT

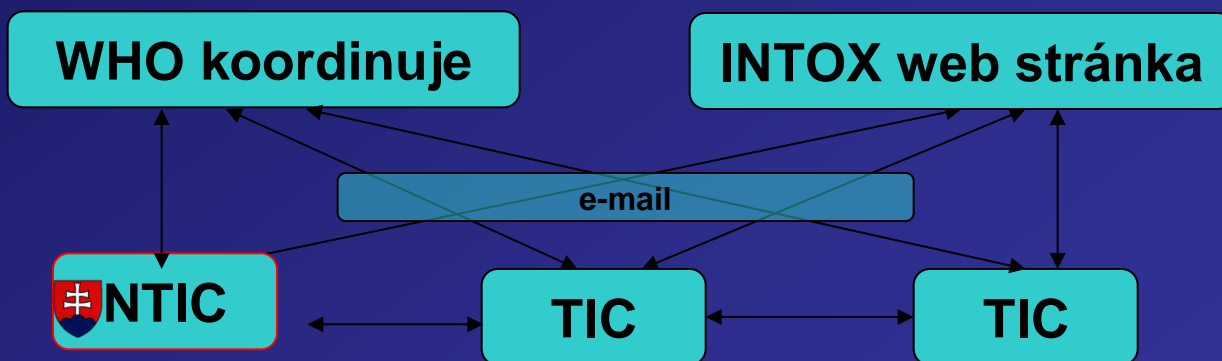
2006 Národné toxikologické informačné centrum

NTIC je členom Európskej asociácie toxikologických centier a klinických toxikológov (EAPCCT) pri WHO od roku 1992, ktorá odborne a metodicky usmerňuje činnosť všetkých toxikologických centier na svete.

Nová úloha pre toxikologické centrá - **TOXIKOVIGILANCIA**

V Európe zriadených 71 TIC - spolupráca

Integrovaný záchranný systém, OS ZZS, LPS, RZP, CPO

Neodborná verejnosť

OAIM, JIS, NO, Amb
Odborné usmernenie MZ SR
č. 107/2006

Nemocničné lekárne
Antidotá

**Národné toxikologické
informačné centrum**

ÚI SOI, Výrobca
Zákon č. 67/2010 Z. z.
o podmienkach uvedenia chemických
látok a chemických zmesí – KBÚ

MZ SR
Sekcia zdravia

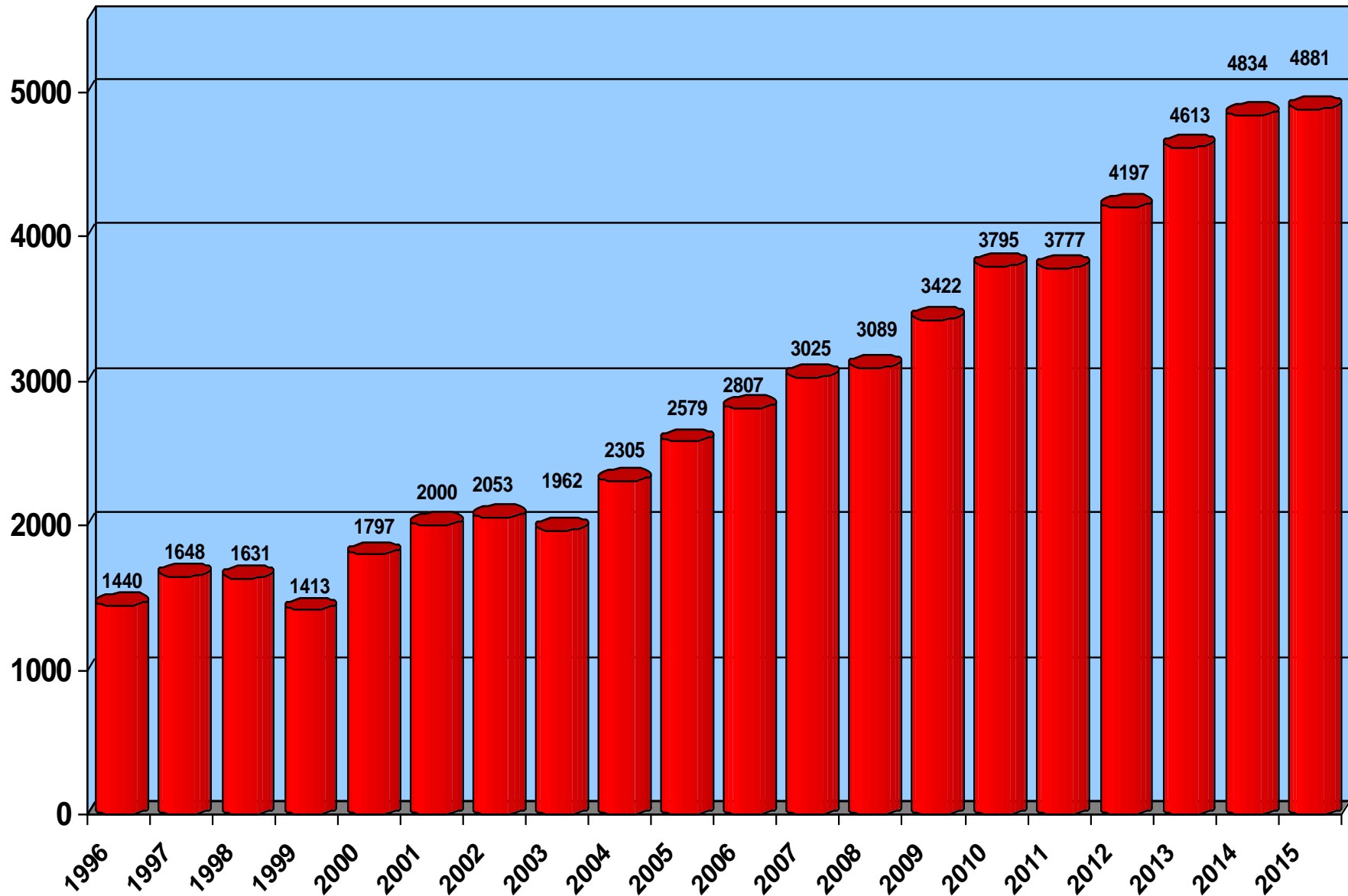
ÚVZ SR
Medzirezortná komisia
chemickej bezpečnosti
v SR

MZ SR
Národné monitorovacie
centrum pre drogy, Systém
včasného varovania

MH SR – Európska komisia
CPCHL, ŠÚKL, ÚDZS

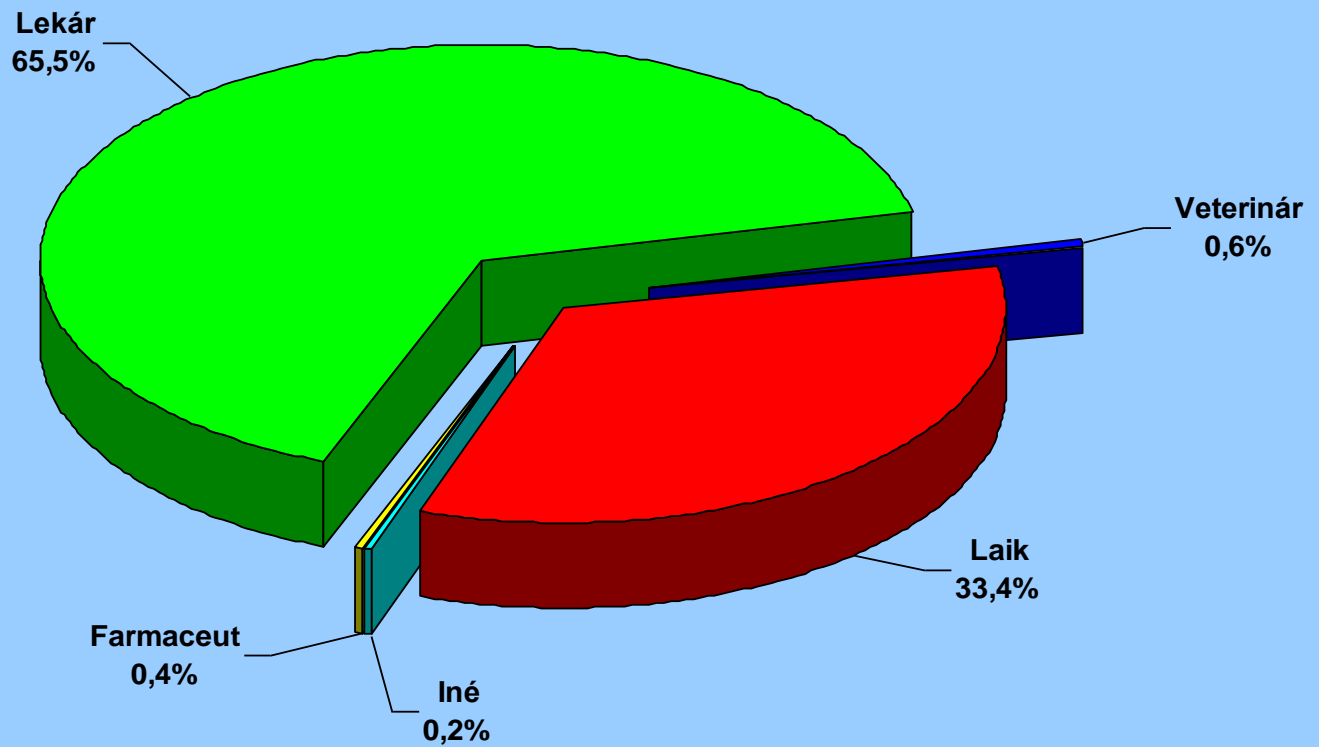

Telefonické konzíliá 1995-2015

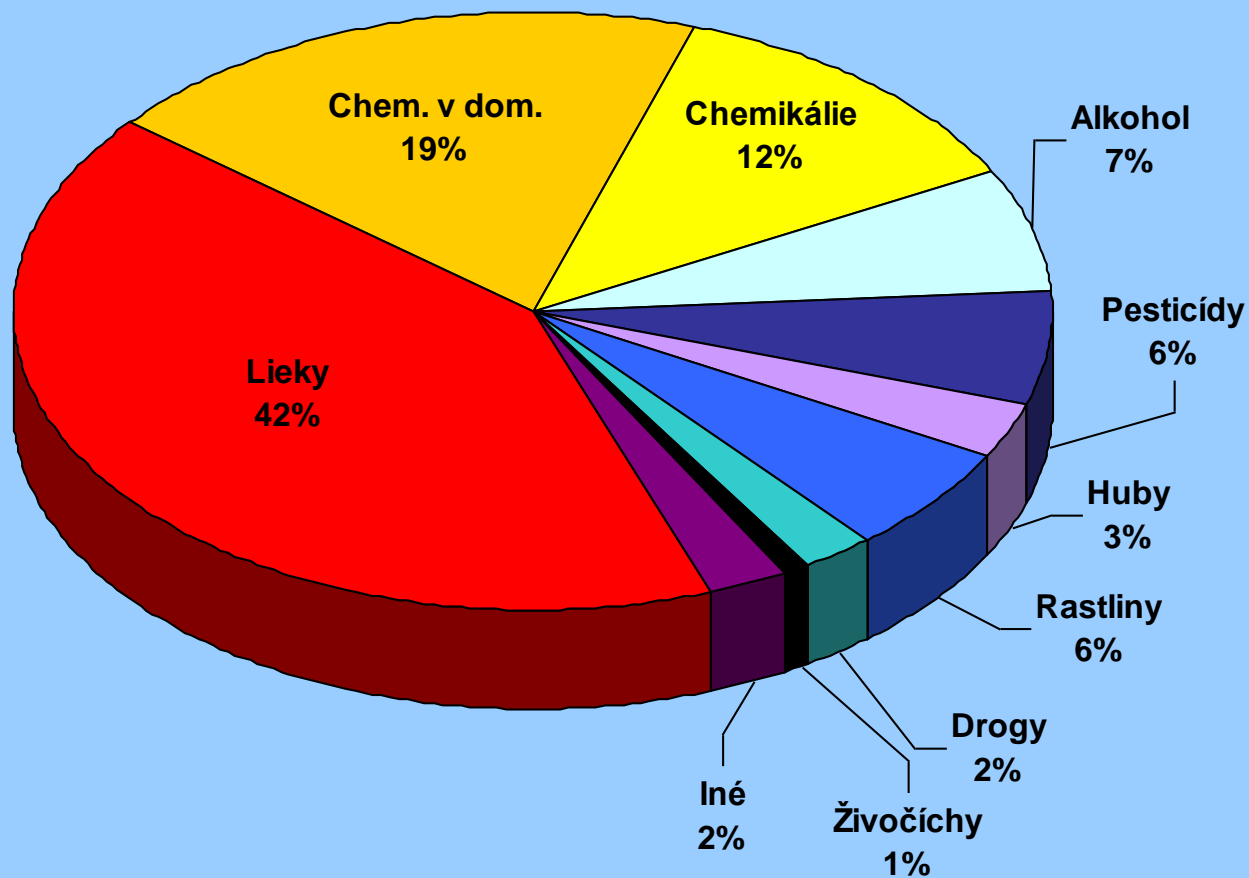
Telefonické konzíliá – 2015

Rozdelenie telefonátov podľa volajúceho

Telefonické konzília – 2015

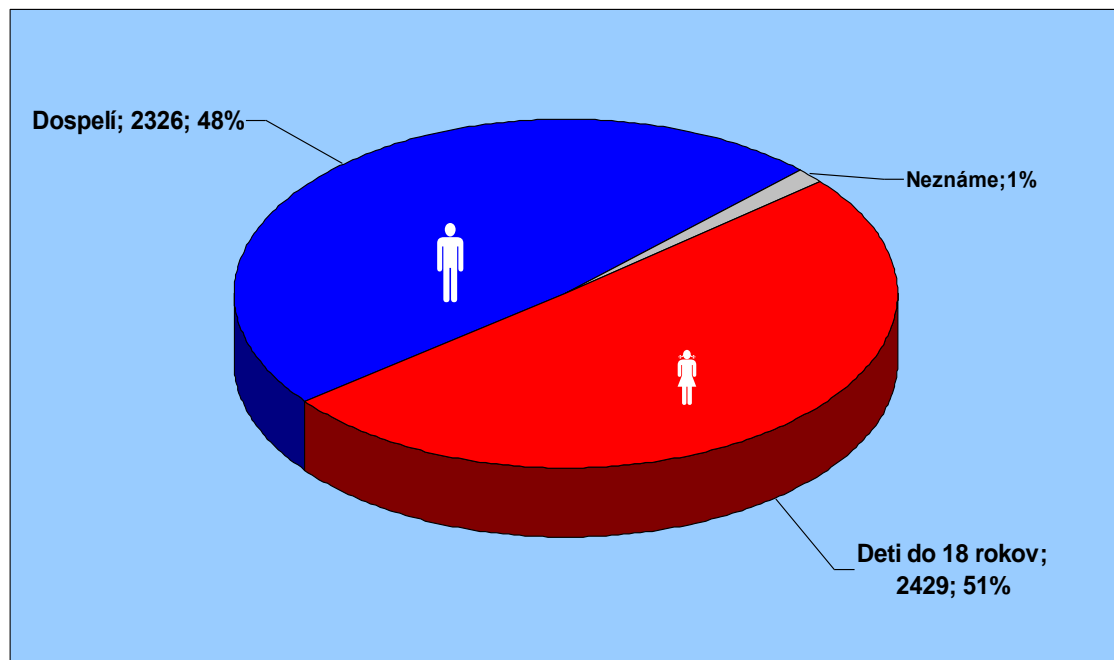
Rozdelenie podľa druhu noxy

Akútne intoxikácie – 2015

Podiel detí na všetkých konzultáciách

- Deti do 18 r. 2 429 prípadov – 51 %

Najnebezpečnejšie miesto – domácnosť

- ❑ Viac než 80 % detských otráv – v domácnosti
- ❑ Domácnosť starých rodičov – najmä malé deti – lieky oveľa nebezpečnejšie (KVS, PAD, antidepresíva), v mladých rodinách – vitamíny, HAK, PCM, voľnopredajné lieky
- ❑ Asi 20 % - vo voľnej prírode, záhrade – rastliny, huby, živočíchy, postreky

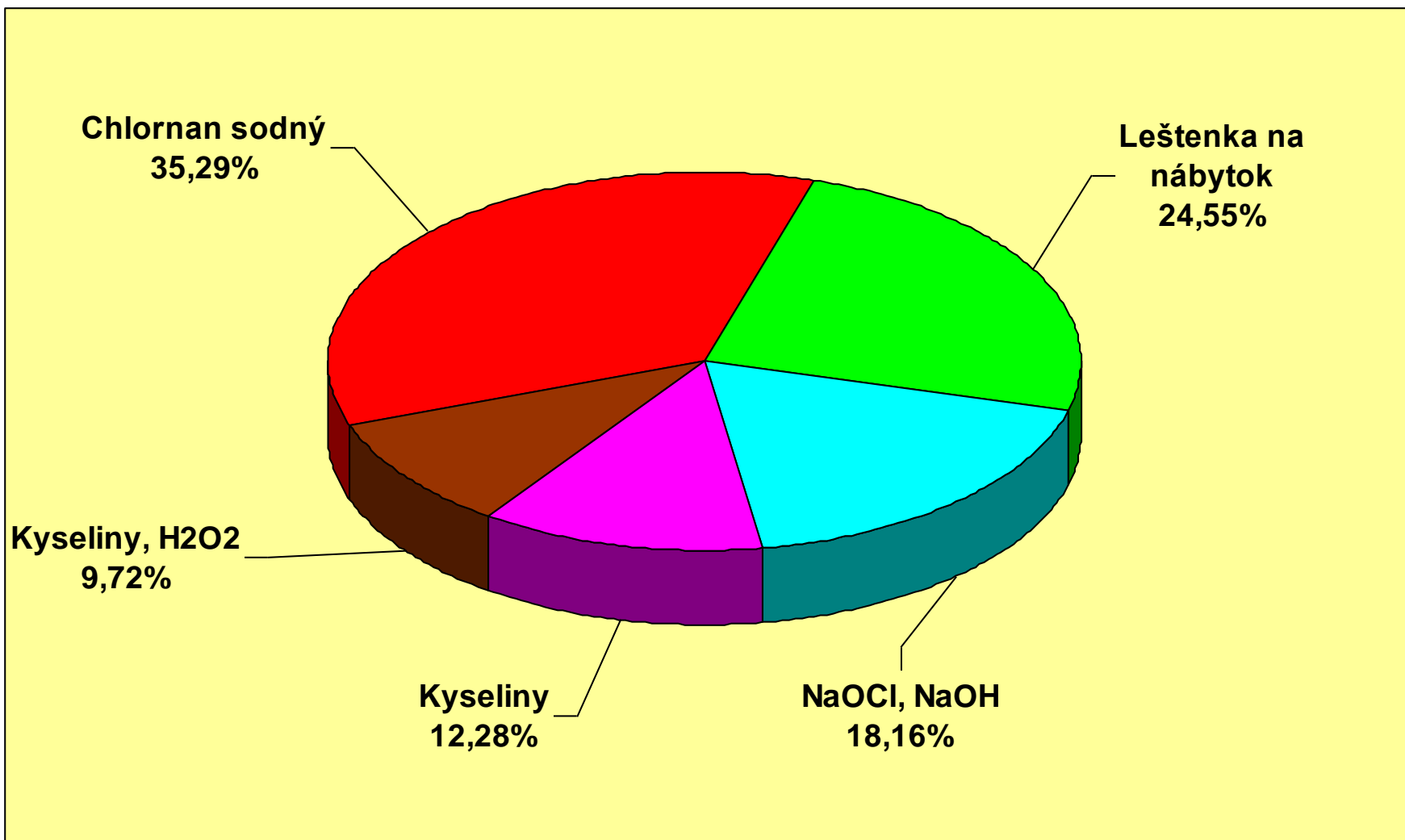
Komerčné čistiace prostriedky

- ❑ Nehody s komerčnými prostriedkami patria k najzávažnejším
- ❑ Kvartérne amóniové soli – dosiahnutie „hygienickej čistoty“ – v koncentrácii $>7,5\%$ leptavé účinky
- ❑ Prostriedky na údržbu sanitárnej keramiky, čistenie odpadov (koncentrované hydroxidy),
- ❑ Odstraňovanie vodného kameňa (koncentrované kyseliny)
- ❑ Leštenky, lampové oleje..
- ❑ Lákavé obaly

Akútne intoxikácie čistiacimi prostriedkami

Rozdelenie podľa najužívanejších prípravkov

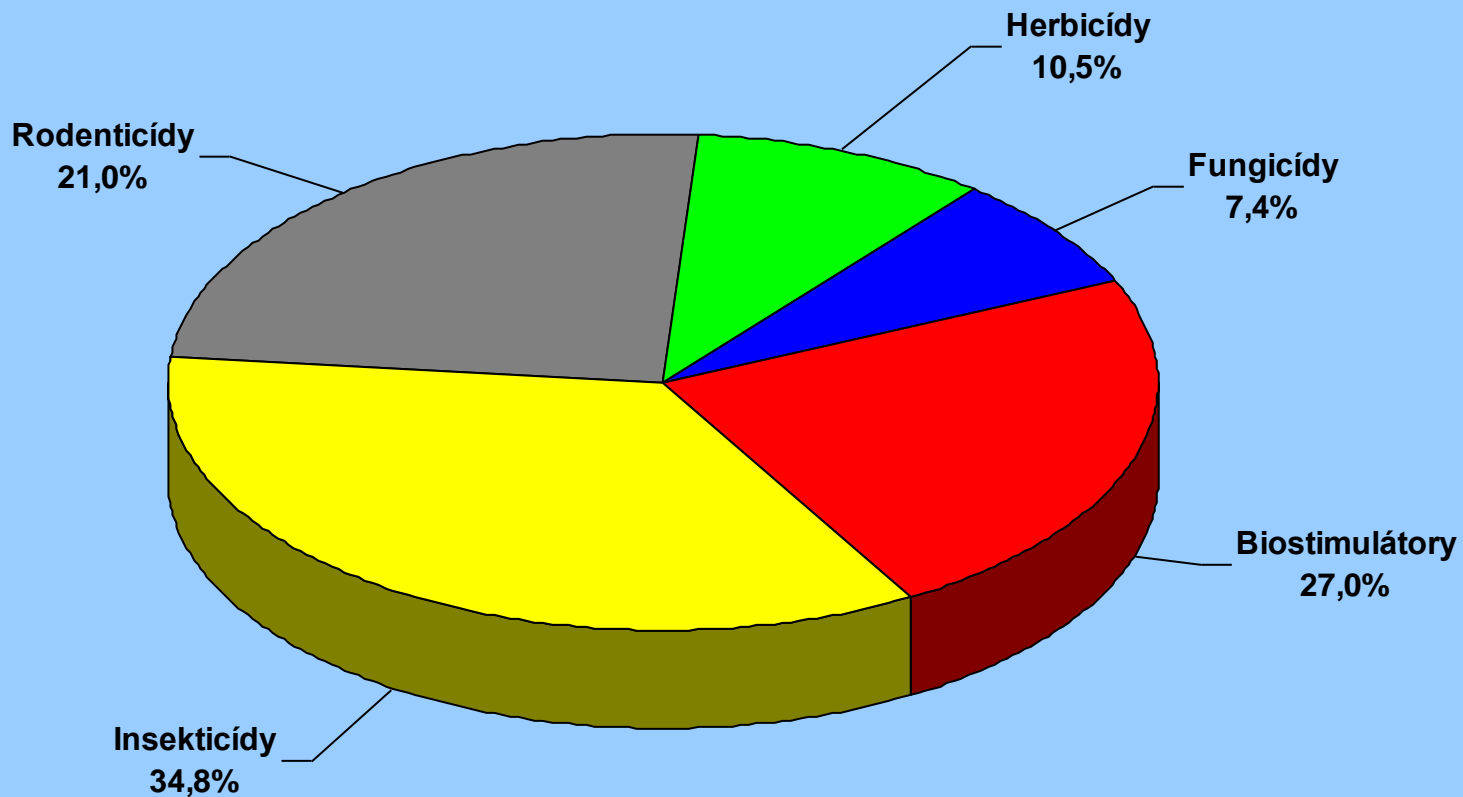
Prvá pomoc

pri požití prípravkov s leptavým účinkami

- ❑ Nikdy nevyvolávajte vracanie! Mohlo by sa ešte zhoršiť poškodenie sliznice.
- ❑ Nepodávajte aktívne uhlie, ani žiadne tekutiny či jedlo. Postihnutého rýchlo dopravte do nemocnice.

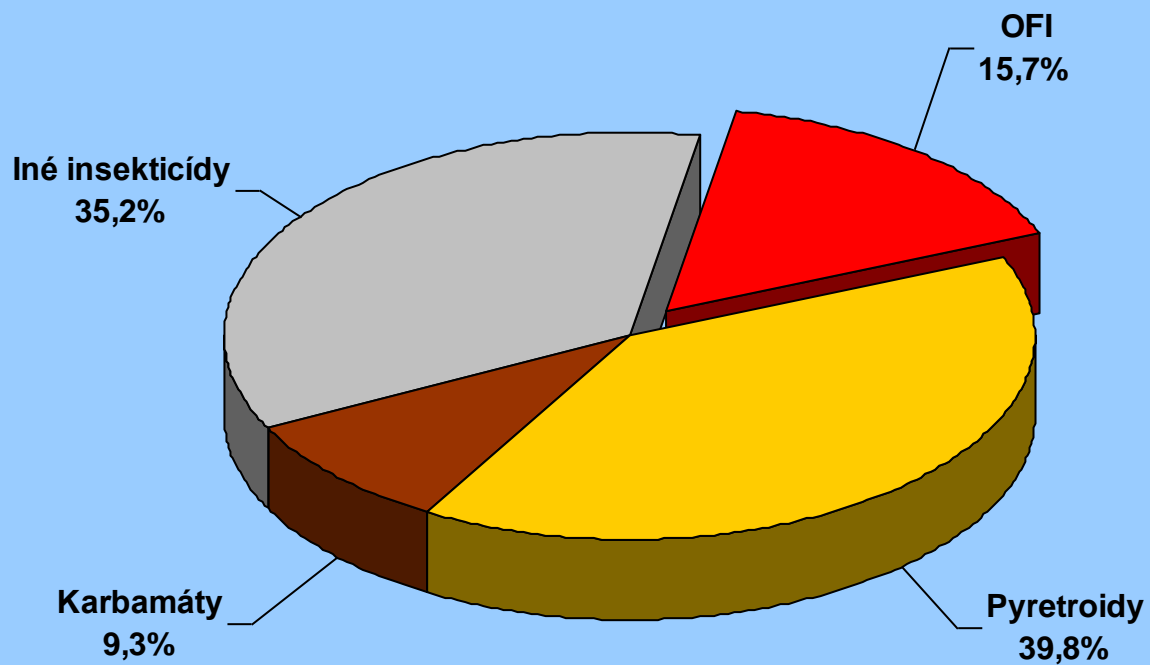
Akútne intoxikácie – 2015

Pesticídy podľa druhu

Akútne intoxikácie – 2015

Pesticídy - insekticídy

Organofosforové insekticídy

- **Pri nesprávnej manipulácii spôsobujú závažné intoxikácie, ktoré sa môžu skončiť až úmrtím. Veľmi rýchlo sa vstrebávajú po požití, pri nadýchaní, očnými spojovkami a aj cez neporušenú kožu! Pri práci je nevyhnutné používať vhodné oblečenie, nejest', nepiť, nefajčiť.**
- **Organofosfáty pri otrave ovplyvňujú stav vedomia, dýchania, srdcovú a nervovú činnosť. Môže dôjsť k trvalému poškodeniu **nervového systému****
- **Nástup účinku môže byť veľmi rýchly, preto je nutné pri podozrení na otravu okamžite zabezpečiť rýchlu lekársku pomoc**
- **Antidotá- atropín, obidoxím**

Najčastejšie konzultované rastliny v roku 2015

Zamioculcas zamiifolia

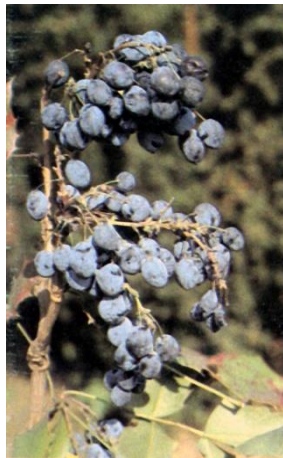
Tis obyčajný

Ficus

Ľuľkovec zlomocný

**Mahónia
cezminolistá**

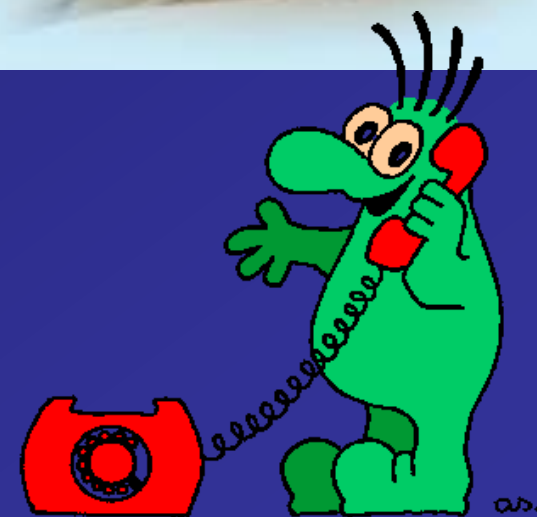
Pavinič popínavý

Baza čierna

- NÚL / liekové interakcie
- Tehotenstvo /dojčenie

Národné Toxikologické Informačné Centrum

- Centrálna úloha vo vybudovaní systému zabezpečovania zásob antidot v SR
- Každoročne vypracováva, aktualizuje a publikuje odporúčania pre povinnú zásobu sortimentu antidot pre zdravotnícke zariadenia v SR (typ, počty balení)
- Aktualizovaný zoznam antidot je v súlade so **Smernicou MZ SR z 1. júna 1994 č. RFČ-1019/94-S o určení najmenších zásob antidot v nemocničných lekárňach**
- Všetky antidotá sú dovážané do SR, väčšina z nich nie je registrovaná
- MZ SR každoročne vydáva „Skupinové povolenie použitia neregistrovaných liekov – antidot“.

Národná toxikologická databáza

- Viac ako 150 000 hesiel v elektronickej forme – lieky, drogy, chemikálie, priemyslové prípravky, huby, rastliny, živočíšne toxíny, kazuistiky
- 82 000 hesiel v kartotéke
- Toxikologický knižný fond
- Toxikologický software – **POISINDEX, TOXBASE**
- AISLP (automatizovaný informačný systém liečivých prípravkov)
- TOXEVID (program pre evidenciu a štatistické vyhodnotenie konzílií)

Národná toxikologická databáza

- Zákon č. 67/2010 Z.z.

o podmienkach uvedenia chemických látok
a chemických zmesí – KBÚ
karty údajov o zložkách detergentov

NTIC plní úlohy podľa osobitného predpisu:
čl. 45 nariadenia Európskeho parlamentu a
Rady č. 1272/2008.

- Zákon č. 217/2003 Z.z.

- Zákon č. 319/2013 Z.z.

- o podmienkach uvedenia biocídnych
výrobkov na trh

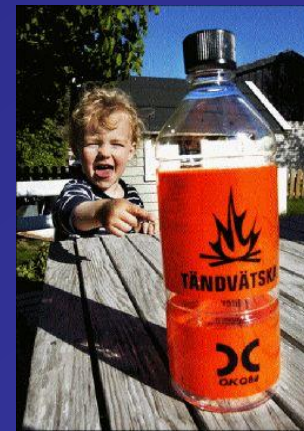
KBÚ

- **Karty bezpečnostných údajov by mali byť nápomocné pri liečbe intoxikácií chemikáliami, resp. priemyslovými prípravkami. Chýbajúce alebo nesprávne informácie uvedené v KBÚ môžu **vážne poškodiť zdravie a ohroziť život intoxikovaného pacienta !!!!****

Toxikovigilancia/Prevenencia

Výrobca, UI SOI, ÚVZ SR

- ❑ Přípravky na odstraňovanie usadenín z odpadu-
-čističe sifónov – **nesprávne údaje na etikete výrobku!!! KBÚ**
 - ❑ Přípravky do umývačiek riadov, čistič šporákov a grilov
- prijatie KBÚ, Kariet údajov o zložkách, preskúmanie obsahu KBÚ,
 - vloženie KBÚ do národnej toxikologickej databázy
 - vydanie potvrdenia o vložení do databázy - SOI
 - spracovanie údajov pre potreby akútnych intoxikácií daným výrobkom

LEGISLATÍVA

VESTNÍK MINISTERSTVA ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čiastka 52 - 53, ročník 54, 2006

Normatívna časť

107.

Odborné usmernenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o spôsobe hlásenia a evidencie otráv

Dňa: 5. septembra 2006

číslo: 20200/2006 – OZS

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 45 ods. 1 písm. b) zákona č.576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 350/2006 Z. z. (ďalej len „zákon“) vydáva toto odborné usmernenie:

ČI. I

(1) Poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti hlási prípady otráv (intoxikácií) liekmi, chemikáliami, čistiacimi prostriedkami, pesticídmi, biocídnymi výrobkami¹) a biocídnymi výrobkami s nízkym rizikom,²) hubami, rastlinami, drogami, živočíšnymi toxínmi a inými noxami **Národnému toxikologickému informačnému centru** (ďalej len „národné centrum“).

(2) Hlásenia o otrave (intoxikácii) podľa odseku 1 sa zasiela národnému centru vo forme kópie prepúšťacej správy pacienta, ktorý bol hospitalizovaný z dôvodu otravy (intoxikácie).

(3) Na hlásenia o otrave (intoxikácii) sa vzťahujú ustanovenia tretej časti zákona.

NTIC ako jediná inštitúcia v SR dokumentuje počet, priebeh a závažnosť intoxikácií.

Na základe rozboru spätných lekárskeých správ (prepúšťacie správy) spracováva a vyhodnocuje podľa kritérií WHO a EAPCCT stupeň závažnosti intoxikácií a použitie antidot.

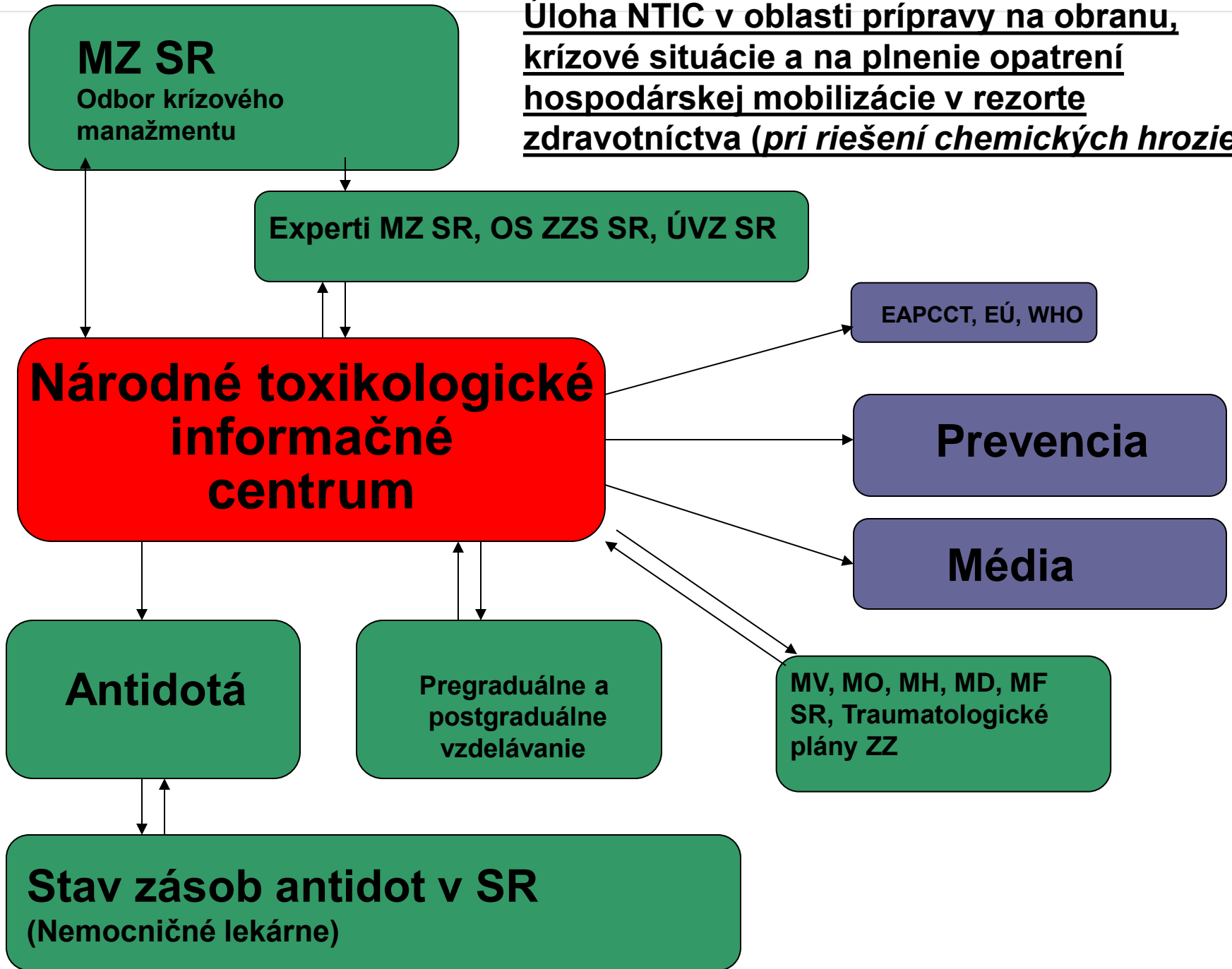
Na základe štatistických výsledkov upozorňuje na potrebné preventívne opatrenia u výrobcov a dovozcov liečiv a priemyslových prípravkov-

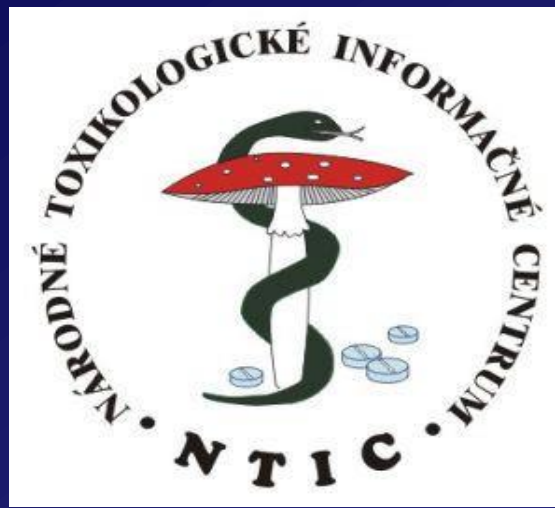
FARMAKOVIGILANCIA - TOXIKOVIGILANCIA

- sledovanie vplyvu toxických účinkov látok, priemyslových prípravkov na ľudský organizmus
- identifikácia a minimalizácia možných rizík
- prevencia, vzdelávanie a poskytovanie informácií o prípadoch akútnej alebo chronickej otravy

Úloha NTIC v oblasti prípravy na obranu,
krízové situácie a na plnenie opatrení
hospodárskej mobilizácie v rezorte
zdravotníctva (pri riešení chemických hrozieb)

- Úloha Národného toxikologického informačného centra pri chemickom zásahu:
- KOS ZZS – Krajské operačné stredisko záchranej zdravotnej služby
- RÚVZ- regionálny úrad verejného zdravotníctva
- KCHL CO - Kontrolné chemické laboratórium

-Účast' na stretnutí pracovnej skupiny Systému včasného varovania v prípade chemického ohrozenia ASHT

(Alerting System for Chemical Health Threats)

INTOXIKÁCIE

hubami, rastlinami
a živočíšnymi toxínmi

Silvia PLAČKOVÁ
Jaroslav KRESÁNEK
Blažena CAGÁŇOVÁ

HERBA

Silvia Plačková, Blažena Cagáňová

NEOTRÁVTE SA!

Prvá pomoc pri otravách v domácnosti

ANTIDOTÁRIUM

Antidotá a základné postupy
pri akútnych intoxikáciách

Silvia Plačková
Blažena Cagáňová

HERBA

NÁRODNÉ TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÉ CENTRUM

24-hodinová konzultačná služba pri akútnych intoxikáciách

+ 421 2 5477 4166

Národné toxikologické
informačné centrum

Vitajte na stránkach NTIC

Nationales Toxikologisches
Informationszentrum

Willkommen bei NTIC

National Toxicological
Information Centre

Welcome to NTIC

Национальный
токсикологический
информационный центр

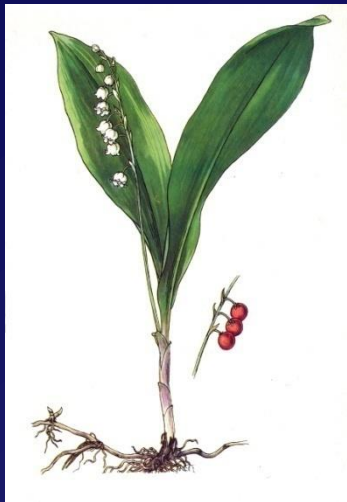
Добро пожаловать в НТИЦ

FNsP Bratislava
Limbová 5
833 05 Bratislava

Fax: + 421 2 5477 4605
Mobil: +421 911 166 066
E-mail: ntic@ntic.sk
www.ntic.sk

Copyright © RITECH spol. s r.o. 2006

www.ntic.sk

Ďakujem za pozornosť!

